

Ketvirtadienis. Neprisirišimas prie materialinių gėrybių

Neprisirišimas prie materialinių dalykų teikia būtiną laisvę sekti Kristumi. Gėrybės – tai tik priemonės. Atsižadėjimo ir dosnumo pavyzdžiai. Atsižadėti pertekliaus ir neprisirišti net prie to, kas būtina.

2025-03-20

I. Šiuo Gavėnios laiku Bažnyčia mus daug kartų kviečia atsisaistyti nuo

šios žemės dalykų ir taip pripildyti širdį Dievo. Pirmajame šios dienos Mišių skaitinyje pranašas Jeremijas mums sako: *Laimingas žmogus, kurs Dievu pasikliauja ir visko iš Viešpaties vilias. Jisai – kaip tas medis, prie upės sodintas ir leidžiąs šaknis į drėkinamą žemę: jam nieko nereikia bijotis, nė kaitrai užėjus – žaliuoja jo lapai; sausringų metų jisai nepabūgsta ir vedęs vaisius nenustoja*¹. Viešpats rūpinasi siela to, kuris į Jį sudėjęs savo širdį.

Kas pasitiki žemiškais dalykais, kieno širdis nusigręžia nuo Viešpaties, tas tikrai svarbiuose dalykuose pasmerkiamas nevaisingumui ir neveiksmingumui: *Toks žmogus – tarsi skurdus tyrų krūmokšnis, be vilties sulaukti ko nors gero, skurstantis sausoje dykumoje, sūrioje žemėje, kur niekas negali gyventi*².

Viešpats trokšta, kad užsiimtume žemiškais reikalais ir juos tinkamai

tvarkytume: *pripildykite žemę ir valdykite ją*³. Bet žmogus, „netvarkingai“ mylintis žemės dalykus, savo sieloje nepalieka vietos Dievo meilei. „Prisirišimas“ prie gėrybių ir Viešpaties meilė nesuderinami: *Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai (pinigui)*⁴. Daiktai gali virsti grandine, kuri trukdo pasiekti Kristų. O jei nepatenkame pas Jį, kam naudingas mūsų gyvenimas? „Kristus– Kelias į Dievą. Bet Kristus yra ant Kryžiaus, o kad užkoptume prie Kryžiaus, mūsų širdis turi būti laisva, neprisirišusi prie žemiškųjų dalykų“⁵. Jis mums davė pavyzdį: perėjo per šios žemės gėrybes tobulai valdydamasis ir su pilnutine laisve. *Būdamas turtingas, dėl mūsų tapo vargdieniu*⁶. Visiems norintiems juo sekti paliko privalomą sąlygą: *kiekvienas jūsų, kuris neatsižada savo nuosavybės, negali būti mano mokinyš*⁷. Ši sąlyga būtina ir norintiems Jį sekti pasaulyje. Neatsisakymas gėrybių

pripildė liūdesio jauną turtuolį, kuris turėjo daug turto⁸ ir buvo labai prie jų prisirišęs. Kiek tą dieną prarado šis jaunuolis, turėjęs „keturis dalykus“, kurie greitai išsprūs jam iš rankų!

Materialinės gėrybės yra geros, nes jos Dievo. Tai priemonės, kurias Dievas nuo sukūrimo atidavė žmogaus žinion jo raidai visuomenėje su kitais. Esame šių gėrybių valdytojai kuriam laikui, trumpam terminui. Viskas turi tarnauti tam, kad mylėtume Dievą – Kūrėją ir Tėvą – ir kitus žmones. Jei prisirišame prie daiktų, kuriuos turime, ir nedarome veiksmingo atsižadėjimo akto, jei gėrybės nepasitarnauja daryti geriui, jei atskiria mus nuo Viešpaties, tada tai ne gėrybės, o pavirsta blogybėmis. Pašalina save iš dangaus karalystės tas, kuris turtus daro savo gyvenimo centru; šventasis Paulius godumą vadina stabmeldyste⁹. Taigi stabas

užima vietą, kurią turi užimti tik Dievas.

Iš tikro vidinio gyvenimo, iš meilės bendravimo su Viešpačiu pasišalina nenutraukiantis saitų, nors ir kokie būtų vertingi, kurie pavojingai saisto jį su daiktais, žmonėmis, savimi pačiu. „Mat mažas skirtumas, – sako šventasis Kryžiaus Jonas, – ar paukštis surištas plonu siūlu, ar storu, nes nors ir būtų plonas, bus juo surištas taip pat kaip ir storu, jei nenutrauks jo, kad galėtų skristi. Tiesa, ploną nutraukti lengviau; bet nors ir lengva tai padaryti, jeigu nenutraukia jo, nenuskris“¹⁰.

Atsižadėjimas didina mūsų gebėjimą mylėti Dievą, žmones ir visus taurius šio pasaulio dalykus.

II. Mišių Evangelija mums pristato žmogų, blogai panaudojusį savo

turtus. Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru bei ploniausia drobe ir kasdien ištaigingai puotaudavo. O prie jo rūmų vartų gulėjo votimis aptekęs elgeta, vardu Lozorius. Jis troško numarinti alkį bent trupiniais nuo turtuolio stalo¹¹.

Šis turtuolis turi ryškų gyvenimo jausmą, gyvenimo būdą: jis „puotaudavo“. Gyvena sau, tarsi Dievo ir nebūtų, tarsi jam Jo nereikėtų. Gyvena patenkintas, pertekliuje. Palyginime nesakoma, kad būtų prieš Dievą ar prieš vargšą: tik yra aklas matyti Dievą ir vargstantįjį. Nuolat gyvena sau pačiam. Nori rasti laimę egoizme, o ne dosnume. Ir egoizmas akina, smukdo žmogų.

Kokia jo nuodėmė? Nekreipė dėmesio į Lozorių, nematė jo. Nepanaudojo savo turtų pagal Dievo meilę. „Nes ne neturtas nuvedė Lozorių į Dangų, o nuolankumas, ir

ne turtai trukdo turtuoliui įžengti į didžiąją ramybę, o jo egoizmas ir neištikimybė“¹², labai įžvalgiai pastebi šventasis Grigalius Didysis.

Egoizmas ir sumiesčionėjimas trukdo matyti svetimas reikmes. Tada su žmonėmis elgiamasi kaip su daiktais (rimta klaida žiūrėti į žmones kaip į daiktus, kurie paimami ar paliekami pagal poreikį), beverčiais daiktais. Visi galime daug ką duoti: jausmą, supratimą, nuoširdumą ir padaršinimą, gerai padarytą ir pabaigtą darbą, išmaldą vargstantiems ar gerus darbus, kasdieninę šypseną, gerą patarimą, padėti savo draugams prieiti sakramentų...

Naudodamiesi turtu – dideliu ar mažu, – kurį Dievas atidavė mūsų žiniai, laimime amžinąjį gyvenimą. Dabar laikas nusipelnyti. Būdami dosnūs, bendraudami su kitais kaip su Dievo vaikais, esame laimingi čia,

žemėje, ir vėliau kitame gyvenime. Artimo meilė daugeliu savo formų visada yra Dievo karalystės įgyvendinimas ir vienintelis bagažas, kuris išliks šiame praeinančiame pasaulyje.

Šis atsižadėjimas turi būti *veiksmingas*, su apibrėžtais rezultatais, kurie nepasiekiami be pasiaukojimo, taip pat *natūralus ir santūrus*, kaip pritinka krikščionims, gyvenantiems pasaulyje ir privalantiems naudoti turtus kaip darbo įrankius ar apaštalinėse užduotyse. Kalbama apie *pozityvų* atsižadėjimą, nes pasirodo juokingai maži ir nepakankami visi žemiški dalykai palyginus su didžiuliu ir begaliniu gėriu, kurį norime pasiekti; taip pat jis vidinis, veikiantis troškimus; *aktualus*, nes reikalauja dažnai tirti, į ką esame įdėję širdį, ir daryti konkrečius pasiryžimus, kurie užtikrina vidinę laisvę; *džiugus*, kadangi akis esame nukreipę į

Kristų, neprilygstamą gėrį, ir kadangi tai nėra grynas nustojimas, bet dvasinis turtas, dalykų valdymas ir pilnatvė.

III. Atsižadėjimas gimsta iš meilės Kristui ir sykiu padaro galimą, kad ši meilė augtų ir gyvuotų. Dievas negyvena niekniekių pilnoje sieloje. Todėl reikalingas atkaklus budrumo ir vidinės švaros darbas. Šis Gavėnios laikas labai tinkamas ištirti mūsų nuostatai dėl šių dalykų ir savęs pačių: ar turiu nebūtinų ar perteklinių daiktų? Ar vedu savo išlaidų apskaitą ar prižiūriu, kad žinočiau, kuo pavirsta pinigai? Ar vengiu visko, kas man reiškia prabangą ar gryną užgaidą, nors tuo kitam ir nebūtų? Ar dažniausiai daliju išmaldą vargstantiems ar apaštaliniams darbams dosniai, nešykštėdamas? Ar prisidedu prie šių

darbų palaikymo ir Bažnyčios kulto indėliu, proporcingu mano pajamoms ir išlaidoms? Ar esu prisirišęs prie daiktų ar įrankių, kuriuos turiu naudoti savo darbe? Ar skundžiuosi, kai neturiu būtinų dalykų? Ar gyvenu blaiviai, deramai žmogui, kuris nori būti šventas? Ar darau nereikalingų išlaidų iš skubėjimo ar nenumatytai?

Atsižadėjimas, būtinas iš arti sekti Viešpačiu, apima, be materialių gėrybių, savęs atsižadėjimą: sveikatos rūpesčių, to, ką apie mus galvoja kiti, kilnių ambicijų, profesinių pergalių ir pasiekimų.

„Kalbu ir apie kilnius mūsų troškimus, nes tavo apsisprendimas turi aprėpti ir juos, norą garbinti ir šlovinti Dievą, palenkiant savo valią aiškiai griežtai taisyklei: Viešpatie, aš noriu šito ar ano, tik jei Tau patinka, nes jeigu nepatinka, – kam man to reikia? Taip suduodame mirtiną

smūgį egoizmui ir tuštybei, kurie glūdi kiekvieno sąžinėje; taip pat laimime tikrą sielos ramybę, neprisirišimą ir vis labiau priartėjame prie Dievo“¹³. Ar esame taip atsipalaidavę nuo savo darbo vaisių?

Krikščionims privalu turėti daiktus taip, *tarsi nieko neturėtų*¹⁴. Šventasis Grigalius Didysis sako, kad „turi taip, tarsi nieko neturėtų, tas, kuris kaupia visa, kas būtina jo naudojimui, bet atsargiai numato, kad greitai turės tai palikti. Naudojasi šiuo pasauliu tarsi nesinaudotų tas, kuris turi būtinus pragyvenimui daiktus, bet neleidžia jiems valdyti savo širdies, tam, kad visa tai pasitarnautų – ir niekad nenukreiptų į šalį – geram aukštesnių dalykų siekiančios sielos žygiui“¹⁵.

Neprisirišimas prie kūniškos sveikatos. „Svarsčiau, kaip svarbu nežiūrėti į savo silpną sveikatos

būklę, kai suprantame tarnaujančios Viešpačiui (...). Kam gyvenimas ir sveikata, jei ne tam, kad prarastume ją dėl tokio didžio Karaliaus ir Viešpaties? Patikėkite manimi, seserys, taip darydamos niekad nesielgsite nevykusiai“¹⁶.

Mūsų širdys skirtos Dievui, nes Jis jas sukūrė ir tik Jame išsipildys jų laimės ir begalybės troškimai. „Jėzus nesitenkina *pasidalijimu*: jis nori visko“¹⁷. Visos kitos tyros ir kilnios meilės, kurios formuoja mūsų gyvenimą čia, žemėje, kiekviena pagal konkretų gautą pašaukimą, yra tvarkomos ir puoselėjamos šios didžios Meilės: Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus.

„Viešpatie, tu, kuris myli nekaltumą ir gražini jį tiems, kas jį prarado, patrauk į save mūsų širdis ir uždek jas savo Dvasios ugnimi“¹⁸.

Mūsų Motina Švenčiausioji Mergelė Marija padės mums apvalyti ir

sutvarkyti mūsų širdiespolinkius,
kad joje viešpatautų tik jos Sūnus.
Dabar ir per amžius. Saldžiausioji
Marijos širdie, saugok mūsų širdį ir
parenk jai saugų kelią.

1 Jer 17, 7–8.

2 Jer 17, 6.

3 Plg. Iš 1, 28.

4 Mt 6, 24.

5 Šv. Chosemarija, *Kryžiaus kelias*, X.

6 Plg. Mt 6, 24.

7 Lk 14, 33.

8 Mk 10, 22.

9 Kol 3, 5.

10 Šv. Kryžiaus Jonas, *Llama de amor viva*, 11, 4.

11 Lk 16, 19–21.

12 Šv. Grigalius Didysis, Homilijos apie Evangeliją pagal šv. Luką, 40, 2.

13 Šv. Chosemarija, *Dievo bičiuliai*, 114.

14 1 Kor 7, 30.

15 Šv. Grigalius Didysis, Homilijos apie Evangelijas, 36.

16 Šv. Teresė Avilietė, *Fundaciones*, 28, 18.

17 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 155.

18 Mišių pradžios malda.

[dev.opusdei.org/lt-lt/article/
ketvirtadienis-neprisirismas-prie-
materialiniu-gerybiu/](https://dev.opusdei.org/lt-lt/article/ketvirtadienis-neprisirismas-prie-materialiniu-gerybiu/) (2025-08-14)